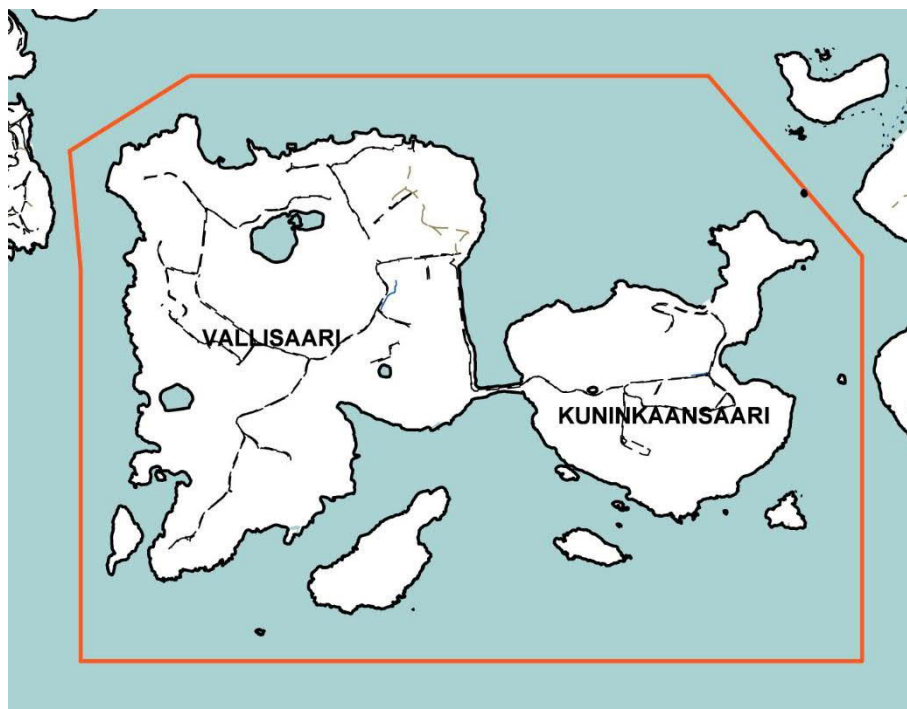

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus

VUOROVAIKUTUSRAPORTTI

Vallisaaren ja Kuninkaansaaren (Suomenlinna) asemakaava (nro 12560)

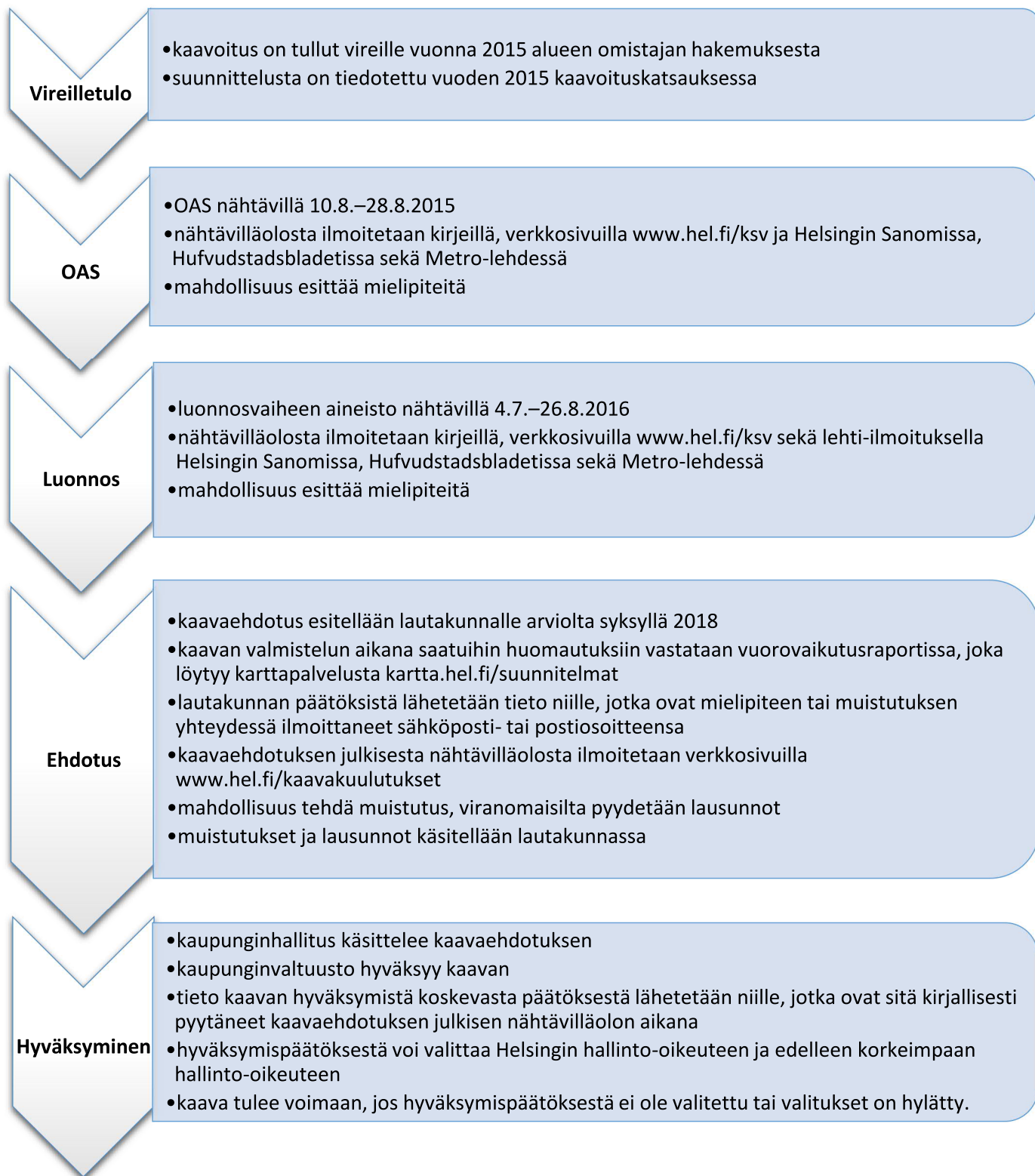

Vuorovaikutusraportin sisältö

Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot asemakaavan (kaavaratkaisu) valmisteluajana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista (huomautukset) sekä vastineet niihin.

Jäljennökset kaikista kaavan valmisteluajana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13.

Kaavoituksen eteneminen

YHTEENVEDOT ESITETYISTÄ HUOMAUTUKSISTA JA VASTINEET NIIHIN

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolo 10.8.–28.8.2015

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kohdistuivat turvallisuuden osalta ympäröiviin merenkulun väyliin, alueella tapahtuneen räjähdönettomuuden aiheuttamiin riskeihin sekä yleisen turvallisuuden parantamiseen. Kaavoitettava alue on Aluevalvontalain mukaista suoja-aluetta ja sitä koskee lukuisia lupaa edellyttäviä rajoituksia.

Kulttuurihistorian ja luonnonympäristön osalta kannanotot kohdistuivat alueen suojeluarvoihin ja maailmanperintöstatukseen Suomenlinnan suojavyöhykkeenä sekä tarpeena laatia riittävällä tarkkuudella selvityksiä rakennetusta kulttuuriympäristöstä sekä arkeologiasta, myös vedenalaisesta kulttuuriperinnöstä. Kaavan vaikutuksiin on syytä tarkentaa, että kulttuuriperintö käsittää sekä rakennetun kulttuuriympäristön että maassa ja vedessä olevan arkeologisen kulttuuriperinnön. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota Suomenlinnaan kohdistuviin vaikutuksiin. Suomen ICOMOS ry esitettiin lisättäväksi asiantuntijaviranomaisiin maailmanperintöasiantuntijana.

Vesihuollon ja muun infrarakentamisen tarve ja kustannukset tulee selvittää.

Mantereella veneyhteydet esitettiin sijoitettavaksi hyvien kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenneyhteyksien päähän.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevissa viranomaisten kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että uusi rakentaminen ja maankäyttö sijoittuvat niille alueille, joissa mahdolliset haitat merenkululle, kulttuuriperinnön arvoille, turvallisuudelle on mahdollisimman vähäinen. Lisäksi selostusta on täydennetty tarvittavilta osin.

Kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin seuraavilta asiantuntijaviranomaisilta:

- Helsingin Satama Oy
 - Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
 - Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
 - Liikennevirasto
 - Museovirasto
 - kiinteistöviraston geotekninen osasto
 - rakennusvirasto
 - ympäristökeskus
-

- Suomenlinnan hoitokunta
- Puolustusvoimat
- Helsingin poliisilaitos

Vastineet viranomaisten kannanottoihin

Kaavaan tullaan huomioimaan merenkulun tarpeet. ICOMOS lisätään osallisten joukkoon. Alueen tulevaa käyttöä rajoittaa jonkin verran räjähdysonnettomuus. Asemakaavan pääkäyttötarkoitus tulee olemaan suojelualue. Uusi rakentaminen ei pääosin tule sijoittumaan räjähdysonnettomuuden pilaamalle maalle. Maaperä tulee puhdistaa ennen rakentamistyöhön ryhtymistä. Asemakaava ei kavenna kauppamerenkulun väyliä. Uimaranta osoitetaan Kuninkaansaaren itärannalle. Alueen vesihuollosta laaditaan erillinen suunnitelma. Alueesta on laadittu rakennushistoriallinen selvitys. Asemakaavan merkintöjä tarkennetaan selvityksen perusteella. Koko aluetta tulee koskemaan määräys kulttuuriperinnön suojelemisesta.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteet kohdistuivat alueella aiemmin olleisiin yksityisiin omaisuuksiin, luontoarvoihin, historiallisiin arvoihin sekä kulkemisen ohjaamiseen turvallisille ja em. arvot huomioiville alueille.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavatyössä siten, että suurin osa alueesta on merkitty suojelumerkinnöin luonto- sekä kulttuuriarvot huomioiden. Kirjallisia mielipiteitä saapui 4 kpl.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Yksityinen omistus

Mielipiteissä on nostettu esille alueella olleiden, sittemmin tuhoutuneiden rakennusten yksityinen omistus.

Vastine

Rakennusten omistusta ei ratkaista asemakaavassa. Omistusoikeuksista on sovittava nykyisen maanomistajan kanssa.

Luonto- ja historialliset arvot sekä turvallisuus

Mielipiteissä on ilmaistu huoli alueen turvallisuudesta sekä alueen luonto- ja historiallisten arvojen säilymisestä uudessa käytössä. Kulku tulisi ohjata turvallisille alueille. Pääosa alueesta tulisi osoittaa SL-merkinnällä. Patterialueilla tulisi olla luo-merkintä. Lisärakentaminen

tulee kohdistaa Vallisaaren koillisosaan. Pienemmistä saarista Hamina-salmenpaasi, Kukipaasi sekä pääosa Pukkisaaresta tulee osoittaa SL-aluevarauksiksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nykytilanteen esittelyssä tulisi tuoda julki se, että saaret ovat Metsähallituksen luontopalvelujen ta- seessa, mihin yleensä siirretään vain sellaisia alueita, jotka on tarkoitus perustaa lakisääteiksi luonnonsuojelualueiksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa olisi ollut syytä jo tässä vai- heessa nostaa esille alueen keskeiset luontotyypit ja lajistoon liittyvät erityisarvot.

Vastine

Kaavaratkaisua on valmisteltu yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Osasta aluetta muodostetaan luonnonsuojelualue. Asemakaavassa tul- laan huomioimaan luonnon- sekä historialliset arvot, sekä niiden säilyt- täminen ja hoitaminen asianmukaisin merkinnöin. Alueiden määräykset ja merkinnät tarkentuvat kaavatyön edetessä, myös patterialueiden osalta. Alueiden rajauksissa tullaan huomioimaan perustettavien laki- sääteisten luonnonsuojelualueiden rajaukset.

Luonnosaineiston erillinen nähtävilläolo 4.7.–26.8.2016

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Luonnosaineiston nähtävilläolo järjestettiin erikseen, jolloin viranomais- ten kannanotot kohdistuivat turvallisuuden osalta merenkulun turvali- suuteen kauppamerenkulun väylillä ja merenkulun kiinteiden turvalait- teiden häiriöttömän näkyvyyden turvaamiseen tulevassa maankäytössä sekä vesiväylien huomioimiseen rantarakenteiden suunnittelussa ja ui- mapaikkojen ja laituripaikkojen sijainteihin suhteessa oleviin väyliin.

Luonnonympäristön osalta kannanotot kohdistuivat luonnonsuojelu- määräyksien sisältöön ja kulttuurihistoriallisen alueen maisemahoitoon ja näiden yhteisvaikutukseen linnoitusrakenteiden säilyttämisessä, Ha- minasalmenpaasin kaavamerkintään, jonka merkinnän voisi muuttaa muotoon VR/s, jolloin lintuluodon rooli uhanalaisten lajien pesimäpaik- kana korostuisi sekä luonnonsuojelualuemerkinnän laajentamiseen, luontomatkailuun liittyvien merkintöjen sisältöihin ja rajauksiin, venesa- tama-alueen laajuuteen, Pukkisaaren merkintöihin, Kuninkaansaaren luontomatkailun merkintöihin, huollon alueeseen sekä alueiden käyttö- tarkoituksiin.

Kulttuurihistoriallisten arvojen osalta kannanotot kohdistuivat yleisesti merkintöjen sisältöihin, erityisesti kulttuuriperinnön säilymisen täsmen-

tämiseksi, muinaismuistolain soveltamiseen, uudisrakentamisen määrään ja laatuun, sekä sen ohjaamiseen; esitettiin kiinteiden muinaisjäännösten ja muiden arkeologisten kohteiden kokoamista luetteloon ja lisättäväksi kaavan liitemateriaaliksi kartalle sekä vedenalaisen kulttuuriperinnön selvityksen loppuun saattamiseen.

Lisäksi kannanotot kohdistuivat saarille kohdistuvaan tulvarisktiin sekä alimpiin suositeltuihin rakentamiskorkoihin, vuoden 2016 aikana järjestettyyn ideakilpailuun, vesihuollon kehittämistarpeisiin ja HSY:n rooliin vesihuollon järjestämisessä, Santahaminan suoja-alueeseen, ampumatoiminnan melualueeseen, maastossa sijaitseviin räjähteisiin, alueella sijaitseviin mahdollisiin kaapeleihin sekä tuulivoimaloiden sijoittamiseen sekä ylemmän tason kaavojen ohjausvaikutukseen ja niistä poikkeamisen perusteluihin, kulttuuriympäristön puutteelliseen kuvaukseen, uudisrakentamisen määrän esittämiseen ja vaikutuksiin, määräyksien sisältöihin ja kehittämiseen sekä pesimäluotojen määräyksiin.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaavatyön edetessä merkintöjä ja määräyksiä kehitetään annettujen kannanottojen pohjalta ja rinnakkain valmistelussa olevan luonnonsuojelualuepäätöksen kanssa. Alueelle on laadittu teknisen huollon rakentamisselvitys, jossa on tarkasteltu myös vesihuollon rakentamista.

Luonnosaineistosta saatiin kannanotot seuraavilta tahoilta:

- Liikennevirasto
- Puolustusvoimat
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Helsingin Satama Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Metsähallitus
- Museovirasto
- kiinteistöviraston geotekninen osasto
- rakennusvirasto
- ympäristökeskus

Vastineet viranomaisten kannanottoihin

Asemakaavan suhde ylempiasteisiin kaavoihin

Kaavan suhdetta ylempiasteisiin kaavoihin on tarkennettu kaavaselvityksessä. Kaavan valmistelun aikana Helsingin uusi yleiskaava on tullut voimaan. Kaava on yleiskaavan mukainen.

Kaavaluonnoksen merkinnät ja määräykset

Kaavaluonnos on ollut nähtävillä ollessaan luonnosmainen esitys, jossa on haluttu nostaa keskusteluun asemakaavan esittämistapa yleisellä

tasolla sekä tuoda näkyväksi uudisrakentamisen määrää. Luonnosmaisena karttana on selvää, että työn edetessä niin kartta, määräykset kuin merkinnätkin kehittyvät ehdotusvaiheeseen kaikilta osin.

Kulttuuriperintö, luonnonsuojelu, maisema ja uudisrakentaminen

Luonnonsuojelualueiden rauhoituspäätösten valmistelua tehdään rinnan asemakaavan valmistelun kanssa. Alueiden rajaukset on tarkoitettu yhtenäistää. Pääkäyttötarkoitusalueiden määräyksiä on tarkennettu luontoarvojen, niiden säilyttämisen ja hoidon osalta. Linnoitusrakenteet ovat pääosin luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Alueesta on laadittu rakennushistoriallinen selvitys, joka sisältää rakennusten pihapiirit. Alueen arkeologiset kohteet on esitetty selostuksen liitteenä olevassa raportissa. Kaavan sallimaa uudisrakentamista on visualisoitu tarkentavissa viitesuunnitelmissa. Nämä on lisätty selostuksen liitteeksi. Kuninkaansaaren rm-alueen merkintöjä on tarkennettu kaavaehdotukseen rakentamisen vaikutusten arvioinnin helpottamiseksi. Kuninkaansaaren koillisosan patterille 4 on rajattu kaavaan suojelumerkintä. VR-merkintä on muutettu suojelualueiksi (S, SL). Kaavaan ei ole sijoitettu rakennus-alaa tuulivoimalalle. Alueen maisemanhoidosta vastaa Metsähallitus. Metsähallituksen laatiman vedenalaisen kulttuuriperinnön selvityksen tiedot ovat olleet käytettävissä suunnittelussa ja ne on huomioitu asemakaavaa laadittaessa.

Merenkulku

Kaava on tarkoitettu laatia siten, että merenkulun turvallisuus ei vaarannu. Kaavaan on lisätty aluevarauksia merenkulun laitteita ja avoimena pidettäviä näkymäalueita varten. Kustaanmiekkan rannalla on kielletty laitureiden rakentaminen.

Ympäristöhäiriöt, kunnallistekniikka ja rakennettavuus

Alueelle on laadittu teknisen huollon rakentamisselvitys. Siinä osoitetaan vesihuollolle toteutusratkaisun vaihtoehtoja. Santahaminan toiminnan vaikutus otetaan huomioon kaavassa. Melualueelle ei sijoiteta melulle herkkiä toimintoja. Pilaantuneet maat tulee tarvittaessa puhdistaa ennen käyttöön ottoa. Avotulen tekemisen rajoituksista voi määrätä maanomistaja ilman asemakaavaa. Kaavassa tullaan ottamaan huomioon tulvariski, hulevesien ohjaus sekä sijoittamaan rakentaminen siten, että uusille rakennuksille ei ole tapahdu riskiä.

Yhteenveto mielipiteistä

Luonnosaineiston erillisen nähtävilläolon yhteydessä saatu mielipide kohdistui luonnonsuojelualueen rajauksiin ja annettuihin merkintöihin

sekä alueesta laadittuun yleissuunnitelmaan. Mielipide on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että alueiden rajauksia ja merkintöjä on tarkennettu kaavatyön edetessä. Kirjallisia mielipiteitä saapui 1 kpl.

Kirjallisessa mielipiteessä Vallisaaren kyläaluetta pidettiin perusteltuna jättää SL-varauksen ulkopuolelle. Kaava on ristiriidassa viitesuunnitelman kanssa ja esitystapa olisi tältä osin korjattava. Kuninkaansaaren elämysmajoitusalueen aluetta pidettiin luonnoltaan arvokkaana ja mielipiteessä suhtauduttiin kriittisesti alueen jalostamiseen matkailualueeksi. Kaavassa esitettyjen pienempien luotojen VR-alueet tulisi muuttaa SL-alueiksi. Kaavaluonnoksen SL-merkinnän määräyksestä puuttuu viittaus luonnonarvoihin. Määräyksessä ei myöskään viitata tehtävään luonnonsuojelualuepäätökseen. S- ja SL-määräyksessä tulisi viitata myös luonnonarvojen huomioimiseen. Pukkisaaren osalta määräys voisi viitata myös virkistyskäytön kehittämiseen. VR-merkintää olisi syytä korjata osoittamaan alue retkeily- ja ulkoilukäyttöön sekä sallimaan tätä palveleva vähäinen rakentaminen. Kaavaselostukseen olisi lisättävä kattava kuvaus alueen huomattavista luontotyypeistä ja lajiin liittyvistä arvoista.

Vastine mielipiteeseen

Kaavaluonnoksen merkinnät ja määräykset

Kaavaluonnoksen kaikki merkinnät ja määräykset jalostuvat kaavatyön edetessä muun muassa luonnonarvojen ja niiden huomioimisen osalta. Myös pääkäyttötarkoitusalueiden rajauksia on tarkistettu kaavan valmistelun kanssa rinnakkaisena prosessina etenevän luonnonsuojelulain mukaisen rauhoituspäätöksen ja luonnonsuojelualueiden rajausten määrittelyn perusteella. VR-merkinnän alueet on muutettu suojelualueiksi (S, SL). Suunnittelussa ja luonnonsuojelualueiden rauhoittamisen valmistelussa on ollut käytettävissä Metsähallituksen luontotyyppi- ja lajistotieto.